

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัย :
ศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

นายสรายุทธ ยะทะกร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาศึกษาศาสตร์และมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-294-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019257

๒๕๓๖

University Students' Participation in Buddhist Activities:
A Case study of Pattani Campus, Prince of Songkla University

Mr. Sarayudh Yahakorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-294-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัย:

ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

โดย

นายสรายุทธ ยะหะกร

ภาควิชา

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส คงคากุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สรุยาทร ยะหะกร : การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธคำสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัย :
ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (UNIVERSITY STUDENTS'
IN BUDDHIST ACTIVITIES : A CASE STUDY OF PATTANI CAMPUS, PRINCE OF
SONGKLA UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 127 หน้า.
ISBN 974-582-294-9

ปัญหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ มีปัจจัยสำคัญอะไรบ้างที่เป็นตัวกำหนดการเข้ามามีส่วนร่วมใน
กิจกรรมพุทธคำสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยมีสมมุติฐาน ดังนี้

1. นักศึกษาเพศหญิง จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธคำสอนมากกว่านักศึกษาเพศชาย
2. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สูงกว่า จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธคำสอนมากกว่า
นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่ำ
3. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธคำสอนมากกว่า
นักศึกษามีภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ
4. นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธคำสอนมากกว่า
นักศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจสูง
5. นักศึกษาที่มีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ทางพุทธคำสอนมากกว่านักศึกษามีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกรรม
6. นักศึกษาที่บิดาหรือมารดา มีระดับการศึกษาต่ำ จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธคำสอน
มากกว่านักศึกษามีบิดาหรือมารดา มีระดับการศึกษาสูง

ข้อมูลสำหรับการทดสอบสมมุติฐานได้จากแบบสอบถามนักศึกษาทั้ง 4 ชั้นปี จากคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 400 คน ผลปรากฏว่า เป็น
ไปตามสมมุติฐาน 4 ข้อ คือ ข้อ 1 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 6 และไม่สามารถยืนยันตามสมมุติฐานได้ 2 ข้อ
คือ ข้อ 2 และข้อ 5

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมให้นักศึกษามหาวิทยาลัยและผู้
สนใจ เห็นประโยชน์และคุณค่าของพุทธคำสอนในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถนำความรู้ที่ได้
จากพุทธคำสอนนี้ไปใช้เพื่อแก้ปัญหาสังคม การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ เชิงวิจัย และ
จุดอ่อนในการทำวิจัย พร้อมทั้งข้อเสนอนแนะในการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพิ่มมากขึ้น

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา.....

สาขาวิชา สังคมวิทยา.....

ปีการศึกษา 2535.....

ลายมือชื่อนิติดี

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C330370 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY

KEY WORD: PARTICIPATION / BUDDHIST ACTIVITIES / STUDENT / COMMUNITY

SARAYUDTH YAHAKORN : UNIVERSITY STUDENTS' PARTICIPATION IN BUDDHIST ACTIVITIES : A CASE STUDY OF PATTANI CAMPUS, PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.SUNYA SUNYAVIVAT, Ph.D. 127 pp. ISBN 974-582-294-9

The research problem for this study is, what are the factors causing Buddhist activities participation of Prince of Songkla University students, Pattani campus? The hypotheses are:

1. Female students participate in Buddhist activities more than male ones.
2. Students of higher standing (3rd & 4th year students) participate in Buddhist activities more than those of lower standing.
3. Students from rural areas participate in Buddhist activities more than those from urban areas.
4. Students of lower economic status participate in Buddhist activities more than those of higher economic status.
5. Students from agricultural families participate in Buddhist activities more than those of non-agricultural families.
6. Students of lower education parents participate in Buddhist activities more than those of higher education parents.

Empirical data for the testimony of the stated hypothesis were solicited from 400 of all class students of Humanities and Social Science and Education faculties, Prince of Songkla University Pattani campus. All the hypotheses were statistically tested and found that 4 out of 6 hypotheses were supported while number 2, and number 5, refuted.

The study then proposes some implications for practical policy to promote Buddhist activities among students and a more efficient research work of the same topic to be conducted in the future.

ภาควิชา.....SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY

สาขาวิชา.....SOCIOLOGY

ปีการศึกษา.....2535

ลายมือชื่อผู้พิมพ์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีก็ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากบุคคลหลาย ๆ ท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด รวมทั้งคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่าน อันได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส คงคากุล ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล กรรมการ ที่ช่วยกรุณาอ่านและแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น และขอระลึกถึงพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และอาจารย์สุวรรณี ยะหะกร พี่สาว ที่เป็นกำลังใจในการศึกษาของผู้วิจัย รวมทั้งครู อาจารย์ ที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยทุกท่าน

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณอย่างสูงยิ่ง คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธวัช ทนโตภาส อาจารย์นิภา ไชยเสวต ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานพ จิตต์ภูษา อาจารย์นวมน ยูเด็น จาก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้ง คุณเกียรติชัย สารเสวต ที่ได้ให้คำปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์ คุณภัชรี ศุภวิวัฒน์กุล รวมทั้งเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จจุล่งไปได้ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

สรายุทธ ยะหะกร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๙
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิด และทฤษฎี.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
สมมุติฐานในการวิจัย.....	40
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	49
สภาพพื้นที่วิจัย.....	49
วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	55
การสร้างแบบสอบถาม.....	58
การทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
การสุ่มตัวอย่าง.....	59
ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล.....	60
วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและตัวแปร.....	60
การประมวลผลข้อมูล.....	62

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	63
สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	63
ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนา.....	71
ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อพุทธศาสนาและกิจกรรมพุทธศาสนา.....	75
บทที่ 5 การทดสอบสมมุติฐาน และอภิปรายผล.....	85
การทดสอบสมมุติฐาน.....	85
การอภิปรายผล.....	97
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาวิจัย ปัญหาในการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	100
ปัญหาในการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	115
ประวัติผู้เขียน.....	127

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามเพศ.....	64
2 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับชั้นปี.....	64
3 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามคณะ.....	65
4 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามภูมิภาคเดิมของนักศึกษา.....	65
5 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามอาชีพของบิดา.....	66
6 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามอาชีพของมารดา.....	67
7 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามรายได้ของครอบครัว.....	68
8 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา.....	69
9 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา.....	70
10 แสดงจำนวนร้อยละของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนา ของนักศึกษา.....	70
11 แสดงจำนวนร้อยละสาเหตุที่นักศึกษานับถือศาสนาพุทธ.....	75
12 แสดงจำนวนร้อยละความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับพุทธศาสนา.....	76
13 แสดงจำนวนร้อยละความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรม พุทธศาสนา.....	76
14 แสดงความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนา ต่อตัวนักศึกษา.....	77
15 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของการเข้าร่วม ในกิจกรรมพุทธศาสนา แยกตามประเภทกิจกรรม.....	78
16 แสดงระดับของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาจำแนกตามเพศ.....	86
17 แสดงระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาจำแนก ตามระดับชั้นปี.....	87
18 แสดงระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาจำแนก ตามภูมิภาคของนักศึกษา.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

19	แสดงระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาจำแนก ตามฐานะทางเศรษฐกิจ.....	89
20	แสดงระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาจำแนก ตามอาชีพของบิดา.....	91
21	แสดงระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาจำแนก ตามอาชีพของมารดา.....	93
22	แสดงระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาจำแนก ตามระดับการศึกษาของบิดา.....	94
23	แสดงระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาจำแนก ตามระดับการศึกษาของมารดา.....	95